

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

STAT	OBSERVAȚII PRIVIND CADRUL LEGAL RELEVANT
1. AUSTRIA *	<p>Creditorii și debitorii pot solicita deschiderea uneia dintre următoarele proceduri, nu mai târziu de 60 de zile de la data stabilirii incapacității de plată. Dacă debitorul nu poate plăti taxele judiciare în avans trebuie să prezinte simultan o listă detaliată a activelor și un plan de plată și să solicite deschiderea procedurii de absorbție (<i>Abschöpfungsverfahren</i>).</p> <p>Potrivit unui studiu realizat de <i>London Economics</i> (decembrie 2012), debitorul poate solicita deschiderea procedurii în cazul în care nu poate onora plățile sau este supraîndatorat, cu condiția să fi fost de bună credință. Ulterior, este disponibilă procedura amiabilă (extrajudiciară) de stabilire a unui plan de plată între debitor și creditorii (mai puțin utilizată în practică) sau procedura judiciară, ce poate presupune:</p> <p>a. Anularea datoriei prin respectarea unui plan de plată, fără supravegherea debitorului (<i>Zahlungsplan</i>).</p> <p>Creditorii și debitorul sunt de acord cu privire la programarea plăților printr-un acord, pe o perioadă maximă de șapte ani. La finalul acestui proces orice datorii rămase sunt anulate. Planul de plată nu este reevaluat în cazul modificării condițiilor debitorului, ci doar atunci când plățile nu sunt efectuate, caz în care procesul poate fi reluat și poate fi stabilit un nou plan de plată, cu acordul creditorilor. Această abordare necesită acordul majorității creditorilor. Debitorul poate face, de asemenea plăți voluntare din nivelul de subzistență de venit. Toate bunurile debitorului vor fi lichidate în afară de cele văzute ca fiind de bază (precum și instrumentele necesare pentru a practica comerțul debitorului). Cheltuielile de judecată trebuie să fie plătite în termen de 3 ani.</p> <p>b. Anularea datoriei prin respectarea unui plan de plată, cu supravegherea debitorului (<i>Abschöpfungsverfahren</i>)</p> <p>Instanța stabilește un nivel minim de venit pentru următorii 7 ani și orice venituri curente sau viitoare peste pragul minim sunt plătite creditorilor de către angajatorul debitorului, prin intermediul unui mandatar. Orice potențial angajator viitor trebuie să fie informat cu privire la incapacitatea de plată a debitorului.</p> <p>Ulterior, sunt trei variante, în funcție de suma plătită, după fiecare debitorul trebuind să facă o cerere pentru a se descărca de datorie, în caz contrar fiind restabilită întreaga datorie inițială, inclusiv dobânda la suma restantă:</p> <ul style="list-style-type: none">- în cazul în care debitorul a plătit suficient pentru a acoperi cheltuielile de judecată și cel puțin 50% din toate cererile negarantate, în termen de 3 ani datoriile rămase sunt șterse, instanța de judecată neputând dispune mai mult.- în caz contrar, în cazul în care debitorul a plătit destul pentru a acoperi costurile de judecată și cel puțin 10% din toate

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

cererile negarantate, în termen de 7 ani, debitorul este liberat automat și a datorie este ștearsă. În ambele cazuri, debitorul trebuie să depună diligențe să obțină și să dețină un loc de muncă.

- în cazul în care debitorul nu a acoperit cheltuielile de judecată și cel puțin 10% din datorie, în termen de 7 ani, instanța poate fie să libereze debitorul, ori să prelungească procedura cu încă trei ani. După această extensie, 10% din datorie trebuie să fie plătită, în caz contrar întreaga datorie inițială, inclusiv dobânda la suma restantă inițială, este restabilă.

Debitorul trebuie să depună eforturi pentru a maximiza plățile către creditori și are datorie de a-și maximiza veniturile încasate, în acest sens. Amenzile penale trebuie să fie plătite integral.

Instanța, la cererea unui creditor, respinge acest acord în următoarele situații: (i) dovadă de fraudă; (ii) favorizarea unui creditor; (iii) apar dovezi că debitorul a fost supus aceleiași proceduri în ultimii 20 ani; (iv) dovezi incomplete/declarații false; (v) dovada că debitorul s-a îndatorat excesiv, cu rea-credință, sau și-a risipit activele în ultimii 3 ani.

Debitorul trebuie să întrunească următoarele condiții pentru a fi eligibil:

- trebuie să fie angajat sau, în cazul în care este șomer, să caute un loc de muncă;
- cadourile și moștenirile trebuie folosite pentru achitarea datoriei;
- orice schimbări privind domiciliul sau angajatorul trebuie să fie raportate instanței sau mandatarului (inclusiv indemnizațiile de boală);
- trebuie să furnizeze instanței, la cerere, informații cu privire la patrimoniu și raporturi de muncă;
- plățile aferente datoriei se fac numai prin mandatar, pentru a preveni un tratament preferențial anumitor creditori.

c. Anularea datoriei prin aplicarea unui plan de redresare

Procedura este aplicabilă persoanelor juridice și fizice. Nivelul minim de datorie care trebuie rambursat este de 20%. Planul trebuie adoptat de majoritatea creditorilor prezenți, inclusiv de majoritatea creditorilor ale căror creanțe valorează mai mult de jumătate din suma totală a creanțelor celor prezenți. Plata dobânzilor și alte acțiuni introduse de debitori sunt oprite. Acest model este foarte rar folosit din cauza acestor cerințe, rata de acceptare scăzând de la 3% în 2000 la 0,5% în 2008.

Sistemul din Austria permite debitorilor să deschidă o procedură judiciară chiar dacă aceștia nu au fonduri suficiente pentru acoperirea costurilor și taxelor aferente. În acest sens, debitorul trebuie să fi încercat fără succes un acord extrajudiciar cu creditorii, și să fi făcut o a doua ofertă de compromis, în instanță, și să poată rambursa cel puțin 10% din datorii din veniturile viitoare.

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

În plus, în cazul procedurilor menționate, sunt luate următoarele măsuri:

- Deschiderea procedurii este publicată. Sunt notificați direct de către instanța de judecată angajatorii, creditorii și băncile de depozit.
- Toate activele debitorului sunt consemnate procedurii falimentului;
- Debitorul nu poate dispune de bunurile sale sau să se angajeze în anumite contracte fără aprobarea instanței;
- Renunțarea la un proces poate duce la imposibilitatea debitorului de a începe un nou plan de redresare (*Sanierungsplan*) sau plan de plată (*Zahlungsplan*) timp de 10 ani sau un proces de absorbție timp de 20 de ani (*Abschöpfungsverfahren*).
- soții/soțiile sunt responsabili(e) de drept pentru datoriile soției/sotului. Părinții nu sunt responsabili pentru datoriile copiilor, cu excepția cazului în care au acționat în calitate de garant. Garantul trebuie să plătească ceea ce debitorul nu poate plăti - principalul plus dobânzile aferente acumulate.
- Corespondența este gestionată de către administratorul de insolvență o perioadă de aproximativ 3-4 luni, până la demararea procedurilor privind plata printr-un plan de redresare. Măsura încetează dacă instanța dispune încetarea procedurii falimentului. Acesta este cazul atunci când s-a ajuns la o decizie care ar trebui să arate rambursarea datoriei (plan de plată, procedurile de absorbție, compoziția obligatorie). În practică, o procedură de faliment durează, în medie 3 sau 4 luni.

2. CEHIA *

În Cehia sunt reglementate două proceduri distincte privind insolvența persoanelor fizice, respectiv:

- Falimentul** (*bankruptcy order*) – prin care creanțele creditorilor sunt satisfăcute urmare a lichidării averii debitorului, fără însă ca restul creanțelor ce nu au putut fi plătite din averea lichidată să fie stinse. Procedura falimentului este procedura comună, aplicabilă persoanelor fizice și persoanelor juridice și poate fi declanșată fie de către debitor, fie de către un creditor.

Efectele deschiderii procedurii

- actele de administrare sau de dispoziție cu privire la bunurile debitorului, ce fac obiectul procedurii, efectuate de către debitor după decizia de intrare în faliment sunt inopozabile creditorilor;
- actul prin care debitorul refuză total sau parțial o donație sau o moștenire este nul;
- ca regulă, drepturile creditorilor cu privire la executarea creanțelor născute după deschiderea procedurii sunt suspendate;

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

- creanțele încă nescadente devin scadente la momentul deschiderii procedurii;
- actele unilaterale ale debitorului cu privire la bunurile la bunurile ce fac obiectul procedurii (e.g. împuterniciri, ordine, etc.) încetează de drept;
- în cazul în care debitorul a încheiat un contract de împrumut în calitate de împrumutător, administratorul judiciar are dreptul să solicite returnarea bunului chiar dacă termenul pentru returnarea bunului încă nu a expirat;
- contractele de împrumut sau contractele de închiriere pe care debitorul le-a încheiat în calitate de împrumutat sau chiriaș nu pot fi încetate de către partea co-contractantă pentru neplata sumelor datorate;
- litigiile în legătură cu bunurile debitorului incluse în procedură se suspendă, cu excepția: (i) cauzelor penale; (ii) cauzelor privind succesiunile; (iii) cauzelor privind întreținerea copiilor minori; (iv) cauzelor privind protecția drepturilor referitoare la persoană; (v) cauzelor privind înscrierile în registrele publice; (vi) procedurilor în care debitorul este singura parte.

Ca o măsură de protecție socială a debitorilor persoane fizice, legislația prevede că, analizând situația debitorului, creditorii vor decide de asemenea și cu privire la bunurile pe care debitorul și familia sa vor putea să le păstreze pentru a-și acoperi nevoile zilnice. Această decizie va fi luată ca urmare a solicitării debitorului sau a oricărui membru al familiei acestuia.

Instanța poate decide să dispună declanșarea **procedurii simplificate de faliment** (așa-numitul faliment minor sau mic), în cazurile în care debitorul: este persoană fizică; nu este un antreprenor; cifra de afaceri a debitorului nu depășește 2 milioane CZK și debitorul nu are mai mult de 50 de creditori.

Procedura de faliment este declanșată prin depunerea unei propuneri de insolvență la Curtea de Insolvență. Curtea de Insolvență anunță declanșarea procedurii prin aviz public, ce se publică în Registrul Insolvenței în decurs de 2 ore. După publicarea anunțului, creditorii pot depune cererile de recuperare a creanțelor, în termenul menționat în hotărârea instanței – termenul nu poate fi mai mic de 30 de zile, dar nici mai mare de 2 luni. Curtea de Insolvență numește administratorul judiciar de pe o listă administrată de Ministerul Justiției.

Dacă numărul creditorilor este mai mare de 50, se înființează un comitet al creditorilor.

Odată cu declanșarea procedurii, persoana fizică este protejată de alte acțiuni intentate de către creditori.

- b) Liberarea de datorii** (*discharge permit, oddlužen*) – este o procedură specifică aplicabilă în special persoanelor fizice și care vizează plata datoriilor fie prin implementarea unui plan de rambursare, fie prin lichidarea averii debitorului.

Cererea de liberare de datorii trebuie să conțină următoarele:

- indicarea debitorului și a persoanei autorizate să acționeze în numele acestuia
- listă a tuturor activelor și a datoriilor sau o declarație cu privire la eventuale modificări intervenite în lista depusă anterior în cadrul procedurii insolvenței inițiate;
- dovezi privind veniturile realizate în ultimii 3 ani;
- veniturile estimate pe următorii 5 ani;
- propunere privind modul de liberare sau o declarație precum că debitorul nu face nicio propunere în acest sens
- acordul creditorilor chirografari cu privire la liberarea de datorii în cazul în care valoarea sumelor pe care le vor primi ca urmare a procedurii liberării va fi mai mică de 30% din valoarea creanțelor deținute împotriva debitorului. Acest acord trebuie să menționeze și valoarea minimă a sumelor acceptate pentru plată prin procedura liberării.

Cerere de deschidere a procedurii de liberare va fi respinsă dacă:

- prin aceasta se urmărește un scop ilicit;
- sumele ce vor fi rambursate creditorilor chirografari ca urmare a liberării vor fi mai mici de 30% din valoarea creanțelor, cu excepția cazului în care acești creditori au fost de acord să primească mai puțin;
- debitorul a făcut în trecut obiectul unor alte proceduri de insolvență și a demonstrat neglijență.

Efectele deschiderii procedurii

Deschiderea procedurii de liberare de datorii are, în linii generale, aceleași efecte cu cele generate de deschiderea procedurii insolvenței (e.g. suspendarea oricăror proceduri de executare silită împotriva bunurilor debitorului, suspendarea dreptului de administrare dacă instanța decide acest lucru etc.).

Legislația nu prevede o suspendare a dobânzilor/penalităților de întârziere acumulate anterior deschiderii procedurii, acestea putând fi satisfăcute în cadrul procedurii. Totuși, eventualele dobânzi/penalități acumulate sau datorate după decizia instanței de aprobare a modului de liberare, deși nu se vor suspenda, vor fi plătite după terminarea procedurii.

Liberarea de datorie se poate face în următoarele moduri:

- **lichidarea averii** (toate actele de valorificare a bunurilor debitorului și de plată a creditorilor sunt efectuate de către administratorul judiciar desemnat de instanță) sau

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

- **plan de plată pentru o perioadă de maxim cinci ani** - Valoarea plăților prevăzute în planul de plată crește proporțional cu veniturile câștigate. La finalul planului de plată, la cererea debitorului instanța de judecată dispune descărcarea de restul de datorie.

Metoda de liberare de datorie este decisă de adunarea creditorilor. Creditorii sunt obligați să aleagă între bunurile debitorului sau veniturile sale. După cum s-a menționat anterior, indiferent de metoda aleasă, debitorul trebuie să plătească 30% din datoria restantă. După finalizarea procedurii, instanța poate dispune ca debitorul să nu restituie restul datoriei. Odată cu declanșarea procedurii, debitorul este protejat de alte acțiuni ale creditorilor.

În cazul planului de plată, debitorul trebuie să distribuie, prin administrator, suma convenită creditorilor chirografari proporțional, în modul stabilit în decizia instanței. Practicianul în insolvență va executa garanțiile numai la cererea creditorului garantat. Dacă liberarea de datorie este stabilită prin lichidare, proprietățile dobândite de debitor după aprobarea liberării de datorie, dar în timpul procedurii de insolvență, nu vor fi incluse în patrimoniul său.

Pe întreaga durată de executare a planului, debitorul are o serie de obligații după cum urmează:

- să efectueze activități generatoare de venituri, iar în caz de șomaj să depună toate diligențele pentru a obține venituri (ex. debitorul nu poate refuza un loc de muncă);
- să predea administratorului judiciar bunurile obținute din moșteniri, donații sau orice acte anulate, precum și orice alte bunuri deținute și care nu au fost incluse în lista bunurilor ce trebuie pusă la dispoziția instanței - administratorul judiciar va lichida aceste bunuri pentru a plăti creanțele debitorului chiar și în afara planului aprobat;
- să pună la dispoziția administratorului judiciar și comitetului creditorilor, de două ori pe an, o situație a veniturilor realizate în ultimele șase luni;
- să nu ascundă niciun fel de venit și să pună la dispoziția administratorului judiciar și comitetului creditorilor, pentru analiză, declarațiile fiscale;
- să nu acorde tratament preferențial vreunui creditor;
- să nu angajeze datorii noi pe care nu ar putea să le execute la scadență.

De menționat că, în cazul în care pe parcursul procedurii creditorii garantați ar executa silit un bun imobil constituit drept garanție care servește drept locuință/reședință a debitorului și/sau a familiei sale, debitorul are obligația să o evacueze. Totuși, debitorul are dreptul să primească un substitut al locuinței în condițiile aplicabile în cazul încetării contractului de chirie din vina locatarului. Aceste reguli speciale aplicabile în cazul contractelor de locațiune nu sunt detaliate în Legea Cehă a Insolvenței.

Efectele liberării de datorie

Dacă debitorul își execută obligațiile în legătură cu metoda de liberare propusă, instanța, la solicitarea debitorului, dispune stingerea datoriilor reziduale, inclusiv a datoriilor aferente creanțelor ce nu au fost înscrise la masa credală din vina creditorilor, deși îndeplinirea condițiilor necesare pentru înscriere.

Dacă un creditor garantat nu a solicitat lichidarea bunurilor în timpul procedurii, acesta are dreptul să fie îndeștulat din sumele aferente lichidării bunului garantat.

De asemenea, dacă, urmare procedurii, creditorii chirografari au obținut mai puțin de 30% din valoarea creanțelor lor sau dacă nu se atinge valoarea minimă agreată cu creditorii chirografari care au consimțit să primească o valoare mai mică de 30%, instanța, la solicitarea debitorului, poate să dispună iertarea de datorii reziduale. Pentru aceasta însă, debitorul trebuie să demonstreze că plata mai mică se datorează unor evenimente independente de culpa sa, precum și faptul că valoarea creanțelor recuperate nu este mai mică decât cea pe care ar fi obținut-o în cadrul procedurii de faliment.

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

	<p>Debitorul poate ataca cu apel decizia instanței prin care a fost respinsă cererea de liberare de datorii reziduale. Creditorii pot ataca decizia instanței prin care s-a aprobat iertarea datoriilor reziduale.</p> <p>Inițierea procedurii insolvenței, precum și măsurile adoptate în cadrul acestora sunt menționate într-un registru public. Aceste informații vor fi șterse din registru în termen de cinci ani de la data rămânerii definitive a deciziei instanței de închidere a procedurii. Instanța poate, în termen de trei ani de la liberarea de datorie să anuleze măsura, dacă apar probe că debitorul a acționat în mod fraudulos sau a comis o infracțiune conexasă.</p>
3. FRANȚA	<p>Regimul juridic aplicabil supraîndatorării unei persoane fizice (<i>surendettement</i>¹) cunoaște două proceduri diferite, respectiv:</p> <p>a) Redresarea situației debitorului (<i>redressement personnel</i>) prin intermediul unui plan de rambursare a datoriilor, încheiat între debitor și creditorii acestuia cu sprijinul Comisiei de supraîndatorare (Comisia)², plan ce are drept scop instituirea unor măsuri de remediere a situației debitorului, cum ar fi: eşalonarea plăților, iertări de datorie, reduceri sau suspendări ale dobânzilor, consolidarea unor datorii sau substituirea unor garanții. Planul poate condiționa aceste măsuri de îndeplinirea de către debitor a unor acte menite să faciliteze sau să garanteze plata datoriei. De asemenea, poate să le condiționeze de abținerea debitorului de a săvârși acte care i-ar agrava insolvabilitatea. Dacă nu se ajunge la un acord între persoana fizică și creditorii acesteia, cu acordul persoanei în cauză, Comisia recomandă unele măsuri de rezolvare a situației, dar măsuri precum ștergerea parțială a datoriilor trebuie validate de către un judecător.</p>

¹ Articolul L330-1 din Codul consumului din Franța reglementează această procedură, după cum urmează: „Cazul persoanelor supraîndatorate se caracterizează prin imposibilitatea manifestă a debitorului de bună-credință de a plăti ansamblul datoriilor sale neprofesionale exigibile, ajunse la scadență. Imposibilitatea manifestă a unei persoane fizice de bună-credință de a achita un angajament asumat drept garanție sau în mod solidar cu un întreprinzător individual sau o societate reprezintă, de asemenea, o situație de supraîndatorare. Simplul fapt de a fi proprietarul reședinței sale principale, dacă valoarea estimată a acesteia la data depunerii dosarului privind supraîndatorarea este egală cu sau mai mare decât suma tuturor datoriilor neprofesionale ajunse la scadență nu poate împiedica în sine declanșarea acestei proceduri. Atunci când resursele sau activul realizabil al debitorului permit, măsurile de remediere pot fi luate cu sprijinul comisiei de supraîndatorare a persoanelor fizice, în condițiile prevăzute la articolele L. 331-6, L. 331-7, L. 331-7 -1 și L. 331-7-2. În cazul în care debitorul este într-o situație iremediabil compromisă caracterizată prin incapacitatea sa manifestă de a pune în aplicare măsurile de remediere menționate la punctul precedent, comisia de supraîndatorare poate, în condițiile prezentului titlu: 1. Fie să recomande o restabilire a situației debitorului fără lichidare în cazul în care constată că debitorul nu deține decât bunuri mobile necesare pentru traiul de zi cu zi și bunuri neprofesionale esențiale pentru exercitarea activității sale profesionale, sau că activul său constă numai în bunuri lipsite de valoare comercială sau ale căror cheltuieli de vânzare ar fi în mod evident disproporționate în raport cu valoarea lor de piață; 2. Fie să sesizeze, cu acordul debitorului, instanța competentă cu scopul de a declanșa o procedură de restabilire a situației debitorului cu lichidare, în cazul în care constată că debitorul nu se află în situația descrisă la punctul 1 (...).” Comisia de îndatorare este un organism public al cărui secretariat este asigurat de către Banca Franței. Există cel puțin o astfel de comisie în fiecare departament din Franța. Dosarul care trebuie completat în astfel de situații este disponibil pe site-ul băncii centrale din Franța.

² Comisia de îndatorare este un organism public al cărui secretariat este asigurat de către Banca Franței. Există cel puțin o astfel de comisie în fiecare departament din Franța. Dosarul care trebuie completat în astfel de situații este disponibil pe site-ul băncii centrale din Franța.

- b) Restabilirea** situației debitorului (*rétablissement personnel*). În situația în care consideră că situația financiară a persoanei fizice în cauză este compromisă, Comisia va reorienta dosarul către o procedură de restabilire a situației debitorului cu sau fără lichidare, care presupune sesizarea instanței de judecată. Procedura are ca obiectiv: (i) atunci când debitorul deține bunuri ce pot fi executate, lichidarea bunurilor și plata datoriilor incluse în procedură, însoțită de liberarea de datorii reziduale (exceptând anumite categorii de datorii) sau (ii) atunci când debitorul nu deține bunuri ce pot fi executate, liberarea de datoriile incluse în procedură (exceptând anumite categorii de datorii).

Este decăzută din dreptul de a beneficia de procedura tratamentului supraîndatorării orice persoană care:

- a dat declarații false sau a pus la dispoziție documente inexacte;
- a deturnat sau a disimulat sau a încercat să deturneze ori disimuleze, toate sau o parte a bunurilor sale;
- fără acordul creditorilor, al Comisiei sau al judecătorului, și-a agravat situația, contractând noi împrumuturi sau a încheiat acte de dispoziție cu privire la bunurile sale în timpul derulării unei proceduri de redresare sau de restabilire a situației personale.

Aspecte comune privind deschiderii procedurii

- suspendarea și interzicerea actelor de executare pornite împotriva bunurilor debitorului. Totuși, în cazul în care a fost deja demarată o executare silită imobiliară, amânarea datei vânzării bunurilor executate silit nu poate fi făcută decât prin decizia instanței care judecă cererea de executare silită;
- interdicția pentru debitor de a încheia, fără aprobarea instanței, acte ce ar putea să agraveze starea de incapacitate de plată, de a plăti, în tot sau în parte, o creanță alta decât alimentară, de a dezinteresa giranții care ar putea plăti creanțele născute anterior, de a încheia acte de dispoziție ce nu sunt proprii gestiunii normale a patrimoniului, inclusiv de a constitui orice altă garanție sau ipotecă.

Suspendarea/interdicția anterior menționată va opera, în mod alternativ, până la: (i) aprobarea planului de rambursare a datoriilor, (ii) până la stabilirea măsurilor prevăzute de Codul Consumului (ex. reeșalonarea plăților, suspendarea exigibilității creanțelor etc.) în cazul în care procedura de conciliere în vederea aprobării planului a eșuat; (iii) până la aprobarea de către instanță a măsurilor propuse de Comisie (ex. reducerea datoriei ca urmare a executării prin vânzarea a imobilelor ipotecate și reeșalonarea restului de

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

plată, ștergerea parțială a creanțelor, ștergerea tuturor creanțelor incluse în procedura de restabilire a situației debitorului fără lichidare etc.), (iv) până la decizia de deschidere a procedurii de restabilire a situației debitorului prin lichidarea averii acestuia, totuși, fără însă ca această suspendare/interdicție să poată dura mai mult de 2 ani.

Înainte deciziei de deschidere a procedurii, la solicitarea debitorului, Comisia poate solicita instanței de judecată să suspende orice măsuri de executare silită îndreptate împotriva debitorului. Dacă instanța pronunță suspendarea, aceasta va produce efecte în aceleași condiții menționate în paragraful anterior.

Un alt efect pe care îl produce deschiderea procedurii este suspendarea oricăror dobânzi și penalități de întârziere, suspendare care va opera în aceleași termene menționate mai sus.

De asemenea, după deschiderea procedurii, Comisia poate, dacă este cazul, să sesizeze instanța de judecată, solicitând acesteia suspendarea oricăror proceduri de evacuare a debitorului din locuința sa.

Aspecte privind procedura de redresare

Dacă părțile în cadrul procedurilor de negociere a Planului Agreat, nu ajung la un acord, sau dacă, analizând situația debitorului, Comisia constată că nu este posibilă concilierea, întrucât activele debitorului nu ar permite să acopere toate datoriile, Comisia va notifica acest lucru debitorului și creditorilor.

Măsuri speciale obligatorii

Comisia, analizând situația debitorului, poate impune toate sau o parte dintre următoarele măsuri:

- a) reeșalonarea sau amânarea plății datoriilor de orice natură pe o durată care nu poate să depășească 8 ani;
- b) imputarea plăților cu prioritate asupra principalului;
- c) sumele reportate sau reeșalonate să fie purtătoare de dobânzi mai mici (în situații justificate la un nivel chiar mai mic decât nivelul dobânzii legale);
- d) suspendarea exigibilității creanțelor, altele decât cele alimentare, pentru o durată care nu poate depăși 2 ani.

Măsuri speciale recomandate

Comisia poate propune instanței de judecată următoarele măsuri:

- a) reducerea datoriei reziduale, rezultând dintr-un credit imobiliar (i.e. datorate instituțiilor de credit sau instituțiilor financiare care au finanțat achiziția unui imobil), după vânzarea imobilului grevat de ipotecă. Această reducere poate fi asociată sau nu cu o reeșalonare a restului de plată;
- b) ștergerea parțială a creanțelor împotriva debitorului în combinație cu măsurile speciale obligatorii impuse de Comisie.

La expirarea perioadei de implementare a planului de redresare, creditorii și debitorul revin în situația anterioară (exceptând situația în care anumite creanțe au fost achitate/șterse în întregime) astfel încât, dacă mai sunt creanțe de achitat, acestea vor fi supuse din nou procedurii comune de plată.

Aspecte privind procedura de restabilire a situației debitorului

Odată cu deschiderea procedurii de restabilire a situației debitorului prin lichidare, procedurile de executare silită se suspendă. De asemenea, se suspendă măsurile de evacuare din domiciliu cu excepția măsurilor de evacuare inițiate ca urmare a implementării unor executări silite.

În același timp, debitorul nu mai poate înstrăina bunurile sale fără acordul mandatarului desemnat de instanță sau, în cazul în care un mandatar nu a fost desemnat, fără acordul instanței de judecată.

Dacă instanță constată că debitorul nu mai deține bunuri ce pot fi executate în cadrul procedurii de lichidare, aceasta poate închide procedura lichidării pentru insuficiență de fonduri, caz în care debitorul va beneficia de liberarea de toate datoriile reziduale.

Închiderea procedurii are drept efect ștergerea tuturor datoriilor reziduale ale debitorului ce au fost incluse în procedură, inclusiv a celor care nu au putut fi valorificate prin lichidare.

Cu excepția cazurilor în care creditorii își exprimă expres acordul, sunt excluse de la orice fel de iertare de datorie, reeșalonare sau ștergere de datorie, creanțele:

- alimentare (datorate cu titlu de întreținere);
- reprezentând despăgubiri datorate victimelor unor infracțiuni;
- rezultând din activități frauduloase împotriva unor instituții de protecție socială;

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

	<ul style="list-style-type: none">- reprezentând amenzi penale;- creditorului care a plătit în numele debitorului pe creditorii acestuia în cadrul procedurilor de redresare/restabilire a situației debitorului.
4. GERMANIA	<p>Într-o primă etapă, anterior introducerii în instanță a unei cereri de declarare a insolvenței, debitorul trebuie să informeze creditorii asupra faptului că este în imposibilitate de a-și mai onora plățile și să încerce să ajungă la o înțelegere cu aceștia, oferindu-le un plan privind rambursarea datoriilor. Debitorul trebuie să contacteze toți creditorii, fără a acorda tratament preferențial vreunui dintre ei. Această încercare de soluționare amiabilă poate fi moderată de avocați, agenții de consultanță specializate etc.</p> <p>Dacă încercarea de soluționare pe cale amiabilă eșuează, debitorul se poate adresa instanței cu o cerere pentru deschiderea procedurii de insolvență. Una dintre condițiile necesare pentru admisibilitatea cererii este și certificarea de către un avocat sau agenție de consultanță a faptului că, în ultimele șase luni debitorul a încercat să ajungă la o înțelegere extrajudiciară cu creditorii săi, fără rezultat, precum și motivele pentru care nu s-a ajuns la o astfel de înțelegere.</p> <p>Debitorul trebuie să prezinte un plan de soluționare și informații cu privire la bunurile și veniturile sale, creditorii și datoriile aferente. Planul trebuie să cuprindă toate informațiile necesare pentru stingere a datoriilor. La acest moment, instanța va decide dacă o a doua încercare de soluționare a datoriilor dintre debitor și creditorii (de această dată supervizată de instanță) ar putea fi eficientă. În cazul în care instanța se pronunță în mod afirmativ asupra acestui aspect, va transmite planul către debitor și toți creditorii. Dacă toți creditorii consimt sau nu au obiecții asupra planului în termen de o lună de zile, planul se consideră aprobat. Dacă majoritatea creditorilor a aprobat planul, iar suma aferentă creanțelor lor depășește 50% din totalul creanțelor, instanța poate înlocui obiecțiile celorlalți creditori cu o aprobare a planului. Acest lucru nu se va întâmpla, însă dacă:</p> <ul style="list-style-type: none">- creditorul care a ridicat obiecția nu va primi o parte echitabilă în raport cu ceilalți creditori, sau- creditorul în cauză este probabil să fie pus într-o poziție economică defavorabilă ca urmare a punerii în aplicare a planului pentru soluționarea datoriilor față de deschiderea procedurii insolvenței sau a procedurii de liberare de datorie a debitorului. <p>Dacă procedura judiciară de soluționare amintită anterior eșuează (în sensul că majoritatea creditorilor se opun planului înaintat de instanță), se va deschide procedura insolvenței. În acest caz, instanța va numi un administrator („trustee”) care va lichida patrimoniul debitorului și va distribui creditorilor veniturile obținute.</p> <p>Debitorul poate solicita instanței admiterea liberării de datorie. În cazul în care instanța aprobă cererea debitorului, acesta trebuie să</p>

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

	<p>îndeplinească o serie de cerințe de bună conduită (o parte considerabilă din venitul său va fi distribuit creditorilor iar proprietățile pot fi supuse sechestrului, debitorul trebuie să desfășoare o activitate remunerată, pentru a putea face plățile către creditori). După trecerea unei perioade de șase ani, instanța decide dacă debitorul este liberat de plata datoriilor reziduale. Începând cu 1 iulie 2014, liberarea de datorie este posibilă după trecerea unui termen de numai trei ani, dacă debitorul a acoperit cel puțin 35% din totalul creanțelor datorate (este un stimulent pentru debitor, fiind, totodată, și în interesul creditorilor).</p>
5. IRLANDA	<p>Legea insolvenței personale din 2012 a redus perioada procedurii falimentului de la 12 la 3 ani și prevede trei forme de aranjamente extra-judiciare pentru redresarea debitorului: (1) Notificări privind Reducerea Datoriilor - <i>Debt Relief Notices</i> ("DRN"); (2) Aranjamente de Ștergere a Datoriilor - <i>Debt Settlement Arrangements</i> - „DSA”; (3) Aranjamente privind Insolvența Personală - <i>Personal Insolvency Arrangements</i> ("PIA").</p> <p>Trăsături comune (1), (2) și (3):</p> <ul style="list-style-type: none">- se aplică numai persoanelor fizice insolvente și se referă inclusiv la datorii angajate cu titlu profesional;- debitorul poate solicita deschiderea unei proceduri cu condiția ca 25% sau mai mult din datoriile în cauză să nu fi apărut în ultimele 6 luni înainte depunerii cererii;- nu sunt indicii ca debitorul să devină solvent în 5 ani de la depunerea cererii pentru PIA sau DSA/3 ani pentru DRN;- DSA și PIA nu vor afecta în general obligația de a plăti datoriile „preferențiale”, precum ratele și impozitul pe venit;- anumite datorii (cum ar fi cele deținute față de stat) pot fi incluse în aranjament cu aprobarea creditorului;- pe parcursul procedurilor, debitorul nu poate obține împrumuturi mai mari de 650 euro, fără informarea prealabilă. <p>Trăsături comune (2) și (3):</p> <ul style="list-style-type: none">- debitorul trebuie să fie angajat în raporturi de muncă și să aibă un surplus de venit, lunar;- să nu fie angajat într-o procedură de DRN și să nu fi fost subiect al DRN în ultimii 3 ani;- nu trebuie să fi avut un Certificat de protecție emis în ultimul an;- nu a fost în insolvență în ultimii 5 ani;- debitorul nu poate fi obligat să părăsească locuința;- la finalul procedurii, soldul datoriei negarantate este șters; datoriile garantate sunt șterse în limitele prevăzute în acord;

- afectează ratingul de credit;
- informațiile cu privire la acorduri sunt comunicate unui registru public.

1. Notificări de Reducere a Datoriilor (*Debt Relief Notices* - „DRN”) pot avea ca efect eliberarea de o datorie negarantată de până la 20.000 euro, după trecerea unei „perioade de supraveghere” de 3 ani.

Debitorul este eligibil dacă: nu deține o locuință, are bunuri în valoare de $\leq 400\text{€}$ sau un venit mai mic de 60 euro/lună. Totuși, debitorul poate să dețină articole de uz casnic, cărți, instrumente și echipamente legate de activitatea sa profesională (≤ 6.000 euro), bijuterii personale (≤ 750 euro) și un vehicul cu motor (≤ 2.000 euro).

Un debitor nu este eligibil pentru DRN dacă în interval 2 ani anterior depunerii cererii a făcut o tranzacție subapreciată sau a dat preferință unei persoane, ceea ce a redus substanțial suma disponibilă să-și îndeplinească alte obligații.

Datorii eligibile: datorii aferente cardurilor de credit, descoperit de cont, împrumuturi negarantate, chirii, facturi privind utilitățile, facturi de telefon, garantarea datoriilor altor persoane.

Nu sunt incluse amenzile judecătorești, pensia alimentară pentru copii, cheltuielile legate de căsătorie.

Procedura durează 3 ani, perioadă în care debitorul este obligat să notifice Serviciul de Insolvență orice modificări semnificative cu privire la situația financiară sau inexactități/omisiuni în completarea declarației sale financiare. Dacă venitul debitorului crește cu 400 euro sau mai mult pe lună, trebuie să depună cel puțin 50% din această creștere la Serviciul de Insolvență.

Debitorul poate să facă rambursări de cel puțin 50% din valoarea datoriei, caz în care soldul datoriei se șterge.

La sfârșitul perioadei de 3 ani, datoriile sunt șterse, fără a afecta drepturile creditorilor garantați de a-și executa garanțiile.

2. Aranjamente de Ștergere a Datoriilor (*Debt Settlement Arrangements* - „DSA”) se aplică datoriilor negarantate, indiferent de valoarea acestora.

Debitorul dă o declarație scrisă cu privire la situația sa financiară unui practician în insolvență. Ulterior, practicianul de insolvență va organiza DSA (inclusiv formularea cererii la Serviciul de Insolvență) și va negocia cu creditorii în numele debitorului.

Serviciul de Insolvență sesizează instanța de judecată, care dispune cu privire la emiterea unui certificat de protecție a debitorului.

Acest certificat este valabil 70 de zile, cu posibilitate de prelungire cu încă 40 de zile.

Creditorii deținând cel puțin 65% din valoarea datoriilor își exprimă acordul cu privire DSA sau o pot bloca. Acordul creditorilor se notifică Serviciului de Insolvență, apoi DSA se aprobă de către instanță și intră în vigoare la data înregistrării în registrul aferent.

Prin DSA părțile pot conveni plata unui procent din întreaga datorie (în tranșe lunare), transferul bunurilor către creditori sau vânzarea bunurilor. Dacă nu se specifică, plățile vor fi făcute în mod egal către creditorii parte la DSA și se poate stipula ca debitorul sau o altă persoană să furnizeze garanții.

Fiind un acord (obligatoriu), termenii DSA nu pot fi schimbați fără acordul ambelor părți.

Pe perioada aranjamentului, debitorul are dreptul la un nivel de viață rezonabil, incluzând alimente, îmbrăcăminte, educație, asistență medicală și o sumă modestă pentru economii. Prin urmare, debitorul dispune de o mică marjă de apreciere cu privire la cheltuielile sale.

Pentru creditori, DSA este favorabil pentru că asigură acestora recuperarea unei părți din creanță. În practică, 3 din 4 creditori își exprimă acordul privind DSA.

Procedura poate dura 5 ani (cu posibilitate de extindere încă un an), timp în care creditorii nu pot iniția alte proceduri în justiție. La finalul perioadei, debitorul este eliberat de datoriile menționate în aranjament.

3. Aranjamente privind Insolvența Personală - *Personal Insolvency Arrangements ("PIA")* - se aplică atât în cazul datoriilor garantate în favoarea creditorilor (< 3 mil. euro, sau mai mult, cu acordul tuturor creditorilor) și al celor negarantate (fără plafon maxim).

Debitorul trebuie să dea o declarație financiară și să obțină o declarație din partea unui practician în insolvență care să confirme, printre altele, că debitorul este eligibil pentru PIA și că există indicii în sensul că PIA ar redresa situația financiară a acestuia, într-un interval de timp de 5 ani.

Propunerea privind PIA trebuie de fie aprobată de către creditorii cu sau fără garanții reprezentând cel puțin 65% din totalul datoriilor, de creditorii reprezentând cel puțin 50% din valoarea datoriilor garantate, precum și de către creditorii reprezentând cel puțin 50% din valoarea datoriilor negarantate.

La finalul procedurii (maxim 7 ani), debitorul este eliberat de datoriile garantate în favoarea creditorilor numai în limitele precizate prin acord (astfel că, nu poată fi ștearsă în întregime valoarea afectată unei ipotecii). Toate acordurile PIA conțin o clauză de clawback pentru orice datorie ștearsă, aplicabilă timp de 20 de ani. Astfel că, în cazul vânzării unei proprietăți la un preț ridicat, o parte din surplus va fi afectat rambursării datoriei către creditori.

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

Prin **Avizul CON/2012/70**, BCE a formulat o serie de observații cu privire la proiectul de lege, printre care:

- sprijină obiectivul proiectului de lege de scădere a costurilor și creșterea vitezei și eficienței procedurilor de insolvență personale și, în același timp, de atenuare a hazardului moral și menținerea disciplinei de credit. Proiectul de lege prevede liberarea de datorie în cazuri adecvate. Acesta conține dispoziții care vizează să protejeze interesele creditorilor, prin aplicarea unor criterii stricte de eligibilitate pentru accesarea procedurilor, prevede supravegherea de către Serviciul de Insolvență și instanțe și presupune acordul creditorilor. BCE consideră că dispozițiile reglementează un echilibru rezonabil între interesele creditorilor și debitorilor.
- semnalează că propunerile legislative nu au beneficiat de o evaluare a impactului economic. BCE consideră că regimul propus ar trebui să fie mai presus de toate funcțional și că aceste măsuri nu ar trebui să conducă la „blanket mortgage debt forgiveness” și ar trebui să vizeze minimizarea riscului de abuz. În lipsa unui studiu de impact, este dificil să aibă încredere că obiectivele stabilite de proiectul de lege va fi atins.
- constată că pragul datoriilor garantate de 3 mil.euro, în cazul PIA, reprezintă de multe ori valoarea medie a împrumuturilor garantate de către clienții băncilor irlandeze. Dacă PIA ar fi accesată de un număr mare de debitori, procedura ar putea crește în mod semnificativ ratele de nerambursare și, prin urmare, ar impacta asupra adecvării capitalului și lichidității instituțiilor de credit la un moment dat.

BCE constată că există o serie de aspecte care nu sunt reglementate în proiectul de lege, dar care sunt esențiale pentru funcționarea eficientă a acesteia – ex. regimul de autorizare și mecanismul de compensare pentru practicienii în insolvența personală nu este specificat în proiectul de lege, dar va trebui să fie reglementată ulterior. BCE invită autoritățile irlandeze să ia în considerare în continuare reforma legislației privind falimentul irlandez, pentru a o eficientiza și, de asemenea, pentru facilitarea creditorilor garantați să intre în posesia proprietăților ipotecate.

6. ITALIA

Legea italiană reglementează 3 proceduri pentru soluționarea stării de supraîndatorare, și anume: (a) **acordul de restructurare**, ce are drept scop restructurarea datoriilor și plata creanțelor, în baza unui plan aprobat de creditorii; (b) **planul de restructurare** accesibil doar persoanelor fizice, neprofesioniști sau comercianți, ce are drept scop restructurarea datoriilor și plata creanțelor în baza unui act emis de instanță; și (c) **lichidarea** bunurilor debitorului, cu excepția bunurilor „personale” – lichidarea nu poate să aibă loc mai devreme de 4 ani de la deschiderea procedurii.

Efectele aprobării Acordului de Restructurare

- se suspendă, sub sancțiunea nulității, acțiunile executorii individuale, dispunerea de sechestre sau de noi sarcini asupra bunurilor debitorului cuprinse în Acord de către creditorii acestuia sau de către noii creditori;
- bunurile debitorului nu pot fi confiscate;
- orice act de administrare a bunurilor debitorului ce sunt incluse în Acordului de Restructurare care nu sunt necesare desfășurării activității de zi cu zi, trebuie aprobate de judecător;
- actele făcute cu încălcarea Acordului de Restructurare nu produc efecte juridice.

Dacă implementarea Acordului de Restructurare devine imposibilă din motive neimputabile debitorului sau activității sale, debitorul poate cere tribunalului și creditorilor modificarea acestuia.

Dacă pe parcursul implementării Acordului de Restructurare pierderile înregistrate de creditor cresc, ori ca urmare a neglijenței/relei intenții ale debitorului pe parcursul implementării sale ori ca urmare a acțiunilor frauduloase ale debitorului (simulare de acțiuni inexistente, ascunderea de bunuri etc.), creditorii pot solicita instanței anularea Acordului, în termen de 6 luni de la data constatării pierderii sau acțiunii frauduloase.

De asemenea, creditorii pot cere rezilierea Acordului pentru neîndeplinirea obligațiilor stabilite prin acesta.

Efectele lichidării averii debitorului

După finalizarea procedurii de lichidare, debitorul poate solicita instanței liberarea de datorii (anularea tuturor datoriilor care nu au putut fi achitate prin derularea procedurii lichidării), dacă sunt respectate următoarele condiții: (a) debitorul a cooperat eficient cu lichidatorul pe durata procedurii; (b) nu a tergiversat derularea procedurii, (c) nu a mai beneficiat de liberarea de datorii în ultimii 8 ani, (d) nu a fost condamnat, (e) a desfășurat o activitate generatoare de venit sau a depus diligențe pentru a-și căuta un loc de muncă și nu a refuzat un loc de muncă în mod nerezonabil/nejustificat.

De asemenea, liberarea de datorii nu poate interveni dacă (a) starea de supraîndatorare se datorează supraestimării neglijente a capacității sale de plată, (b) în ultimii 5 ani a comis acțiuni în fraudă intereselor creditorilor.

Liberarea de datorii nu poate avea drept obiect datorii rezultând din obligații de întreținere, datorii rezultate din acte ilicite sau infracțiuni, amenzi penale sau contravenționale, taxe și impozite survenite ulterior.

7. POLONIA

În Polonia, insolvența persoanei fizice este soluționată în două etape: a) falimentul urmat de lichidarea bunurilor și b) planul de rambursare a datoriilor care nu au putut fi stinse prin distribuirea sumelor rezultate din lichidare, urmat, în anumite condiții, de liberarea debitorului de datoriile reziduale ce nu au fost achitate ca urmare a implementării planului.

În conformitate cu cadrul legal din 2009, doar debitorul poate solicita falimentul, deși cererea poate fi formulată o dată la 10 ani și trebuie să întrunească o serie de condiții, în special faptul că supraîndatoarea trebuie să rezulte din împrejurări excepționale, independente de voința debitorului și pot acoperi costurile administrative.

Efectele deschiderii procedurii

- toate activele/bunurile debitorului fac parte din patrimoniul de lichidare, cu excepția (i) activelor care nu pot fi urmărite conform codului de procedură civilă polonez; (ii) remunerației datorată debitorului ce nu poate face obiectul unei executări silite; (iii) alte bunuri aprobate de adunarea creditorilor pentru a fi scoase din patrimoniul de lichidare. Actele debitorului cu privire la bunurile incluse în patrimoniul de lichidare sunt nule.
- debitorul nu mai poate constitui ipoteci/alte sarcini asupra bunurilor incluse în procedură pentru a garanta executarea unor creanțe născute anterior deschiderii procedurii (cu excepția ipotecilor pentru a căror înregistrare s-a depus o cerere cel târziu cu 6 luni anterior datei la care s-a depus cererea de deschidere a procedurii);
- creanțele nescadente la data deschiderii procedurii, devin scadente la data deschiderii procedurii;
- administratorul judiciar poate, cu acordul instanței, înceta un contract de închiriere cu privire la bunurile imobile ale debitorului cu acordarea unui preaviz de 3 luni, în cazul în care debitorul nu a putut denunța contractul;
- acordul debitorului de renunțarea în parte sau în totalitate la o moștenire sau un legat este nul;
- actele privind transferul bunurilor debitorului cu titlu gratuit încheiate cu un an înainte de deschiderea procedurii sunt inopozabile creditorilor și pot fi incluse în patrimoniul de lichidare; același efect se va produce și cu privire la actele cu titlu oneros dar în urma cărora debitorul a primit o contraprestație în mod vădit prea mică prin raportare la prestația acestuia;
- actele, inclusiv cele cu titlu oneros, încheiate în ultimele 6 luni anterioare deschiderii procedurii cu soțul, rudele și afinii în linie directă precum și cu rudele și afinii în linie colaterală până la gradul al doilea inclusiv, precum și cu adoptatul sau adoptatorul sunt inopozabile creditorilor și vor fi incluse în patrimoniul de lichidare.
- o decizie dată anterior privind garantarea executării unei creanțe ce ar trebui înscrisă la masa credală nu poate fi executată cu excepția garanțiilor ce vizează creanțe privind obligații de întreținere, de plată a despăgubirilor pentru atingeri aduse sănătății

ANALIZĂ DE DREPT COMPARAT

INSOLVENȚA PERSOANEI FIZICE

sau integrității corporale, sau pentru moartea persoanei ce asigură întreținerea familiei;

- după deschiderea procedurii, orice proceduri de executare a creanțelor monetare împotriva debitorului nu mai pot fi inițiate.

De asemenea, judecătorul poate dispune prin decizie interdicția debitorului de a părăsi teritoriul Poloniei fără acordul instanței.

Odată cu aprobarea planului de rambursare a datoriilor, administratorul judiciar este revocat de drept, iar debitorul își reia dreptul de administrare a bunurilor. Totuși, pe parcursul executării planului, debitorul:

- nu poate încheia acte care depășesc limitele unei gestiuni normale a patrimoniului său;
- poate angaja doar datorii necesare pentru întreținerea sa și a persoanelor aflate în grija acestuia, exceptând, datorii rezultate din achiziția unor bunuri cu plata în rate sau cu plăți amânate;
- trebuie să depună la instanță un raport anual privind progresele planului de rambursare, menționând veniturile încasate, datoriile achitate, precum și orice alte bunuri achiziționate a căror valoare depășește dublul salariului minim.

Notă: Analiza are la bază informații disponibile public pe website-urile de specialitate.

** Sursa: Study on means to protect consumers in financial difficulty: Personal bankruptcy, datio in solutum of mortgages, and restrictions on debt collection abusive practices, Final Report, Contract № MARKT/2011/023/B2/ST/FC, London Economics, decembrie 2012.*